

Preken

Uitgave van de Verrijzeniskerk - de Schalm

Openbaring 1

Laatste zondag kerkelijk jaar

Verrijzeniskerk 121125

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

De eerste letter waarmee de bijbel in de grondtaal, het hebreuws, begint is de Beth.

U ziet hem groot afgedrukt voor op de liturgie. En u ziet hem prominent in de liturgische bloemschikking die hier voor in de kerk staat. Een beth, de letter B.

U vindt die letter wat kleiner in de eerste regel waarmee de hebreeuwse bijbel begint. Genesis 1.

In het begin schiep God de hemel en de aarde. Kijk maar goed naar die regel met die vreemde tekens. Dat is hebreuws. U moet niet van links naar rechts lezen, zoals wij gewend zijn, maar van rechts naar links. Daar rechts ziet u diezelfde letter Beth, met een punt erin.

Die punt geeft aan dat we deze letter als een B moeten uitspreken. Ontbreekt die punt, dan spreken we hem uit als een V.

Beresjiet, staat daar als eerste woord – in het begin.

Waarom vroegen de rabbijnen aan hun leerlingen die de bijbel uit hun hoofd leerden, waarom begint de bijbel met deze letter, met een Beth?

Opdat vanaf het begin duidelijk is waar je als mens die de bijbel leest, aan toe bent.

Kijk maar eens goed naar die letter. Het lijkt wel een hut, een huisje. Een hut, een huis met een dak boven je hoofd, met een steun in je rug en met grond onder je voeten. En er is één kant die je uitkunt: de toekomst.

Zo heeft God je een plek gegeven op deze aarde. Hij zorgt voor bescherming, ondersteuning, houvast en roept je naar de toekomst. Dat zeiden de rabbijnen. Een mooie uitleg.

En zo zal het zijn als straks de mens wordt geschapen. Hij wordt als middelpunt op deze aarde geplaatst, te midden van de zon, maan en de sterren en omringd door de dieren, de vogels en de vissen, de bomen en de planten, veilig op de droge grond en onder de hemelkoepel.

Maar de bijbel vertelt ook dat het niet zo mooi gebleven is.

Nauwelijks zijn de scheppingsdampen opgetrokken of het kwaad sluipt als een slang de wereld en het leven binnen. Het steekt alles en iedereen aan.

In het oude verhaal is het een slang die spreekt en voor wiens verleiding eerst de vrouw en later ook de man bezwijken. Maar ieder die deze verhalen leest, weet dat ze geen geschiedenis beschrijven, niet een indruk geven van wat er ooit ontstond, maar dat ze een beeld oproepen van onze werkelijkheid.

Dat kwaad zit in ons, dat kwaad, die ziekte en dood ervaren wij in ons en om ons heen.

Heel de schepping, alle leven is er door aangestoken en aangetast. Zozeer dat we ons gewoon niet kunnen voorstellen dat het er nooit was. Voor ons besef hoort het bij het leven. Wij kennen het leven alleen in al die facetten, met het licht en het donker, met het goed en het kwaad.

En als wij met die donkere kant, met het kwaad en met de dood worden geconfronteerd, dan brengt ons dat tot wanhoop.

Er zijn veel tranen gevloeid in het afgelopen jaar bij de ziekte en het sterven van onze geliefden: echtgenoten, vaders en moeders, opa's en oma's, zonen en dochters, familieleden, vrienden en vriendinnen.

Zo is het leven.

Rouw en verdriet, eenzaamheid en wanhoop zijn er altijd geweest en zullen er zijn zolang wij bestaan.

De vraag is hoe wij daarin overeind blijven. Wat is het dak boven ons hoofd, de steun in onze rug?

Wat geeft ons grond onder de voeten en op welke toekomst richten wij ons hart?

Het waren dezelfde vragen die tweeduizend jaar geleden de gelovigen stelden, tot wie de oude Johannes zich richtte. Hij was verbannen naar het eiland Patmos en ontving daar visioenen, die hij opschreef, en die terechtkwamen in het laatste bijbelboek: de Openbaring van Johannes.

Maar daarin gaat het om de openbaring van Jezus Christus, die Johannes van God ontving.

Openbaring van Jezus Christus.

Dat zijn woorden met een dubbele betekenis. Wat nu gaat komen en wat wordt aangeduid met het woord Openbaring, dat gaat over Jezus Christus en dat komt van Jezus Christus.

Hij is zowel de inhoud als de bringer van de Openbaring.

Dat betekent, dat de Openbaring niet in de eerste plaats informatie wil geven over de boze wereld waarin we leven; ook geen beschrijving van de lotgevallen van de vervolgte kerk aan het einde van de eerste eeuw. Nee, het gaat in dit boek om Jezus Christus en allerlei thema's met betrekking tot toekomst en verleden worden ingevoerd voor zover ze meer licht werpen op Jezus Christus.

In de Openbaring gaat het om Jezus Christus en de bonte veelvoud van beelden in dit laatste bijbelboek wil behulpzaam zijn om Hem zo volledig mogelijk - zeg maar - uit te tekenen, in zijn betekenis voor verleden, heden en toekomst.

Je zou kunnen zeggen, dat alles van wat in het voorafgaande in de bijbel ter sprake is gekomen, van Genesis tot en met de brief van Judas, die voorafgaat aan dit laatste bijbelboek, dat de evangeliën, de Handelingen en de brieven, dat dat allemaal hierop uitloopt, op deze Christus.

Verderop in dit eerste hoofdstuk stelt Johannes ons Hem voor ogen in zijn visioen.

Hij doet een beroep op onze verbeeldingskracht en prikkelt die.

De bijbel loopt uit op Christus als het laatste woord. Christus is het laatste woord.

En dit laatste woord beheerst alles wat daarvoor gezegd is. Net zoals dat het geval is met een bergtop - die bepaalt de voorbereidingen, de tocht en de weg van de bergbeklimmers ook als ze de top niet zien. Maar de top is het doel waarop ze gericht zijn.

In de eerste acht verzen waartoe we ons vanmorgen beperken groet Johannes zijn lezers en hoorders met bekende woorden: genade en vrede van God en van Jezus.

Maar hij zegt er wat bij. Want je kunt je bij God en bij Jezus immers van alles voorstellen.

Genade en vrede komen van God, die mensen goedgezind is. Hij is de God van licht, van leven en van liefde. Er is zoveel over God te zeggen, mensen ervaren God op zoveel verschillende manieren.

Hij is als een diamant, waar het licht doorheen valt en die telkens een andere kleur doet oplichten.

Wij kunnen God niet met één woord typeren. Al onze woorden en beelden zijn beperkt.

Maar wat wij in ieder geval mogen zeggen is, dat Hij een God is van genade en vrede.

Diezelfde genade en vrede gaan uit van Jezus Christus. Hij heeft ze in zijn leven doen oplichten en waargemaakt. In zijn woorden, zijn gelijkenissen, in zijn tekenen en wonderen. In zijn dood en opstanding.

Hij is de eerstgeborene van de doden. Als eerste van allen die geboren zijn is hij de dood te boven gekomen. Als een belofte voor alle mensen. De dood heeft niet het laatste woord. Het laatste woord is aan Hem die uit de dood is opgestaan en die ons meegenomen heeft in zijn dood en opstanding.

Om Hem is het dat wij onze doden aan God hebben mogen toevertrouwen. En dat wij mogen geloven dat zij in zijn ontferming zijn opgenomen.

Hij zal terugkomen, op zijn tijd, aan het eind van onze tijd, op de jongste dag. Allemaal aanduidingen die we in de bijbel tegenkomen. Terugkomen om recht te zetten en om nieuw te maken. Om alle tranen van de ogen te wissen. Om midden onder de mensen te zijn.

We kunnen er ons geen voorstelling van maken. Maar laten we proberen te geloven, dat deze schepping niet aan de chaos zal worden teruggegeven, maar vernieuwd zal worden. Een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

God, die aan het begin stond, Hij staat ook aan het einde. Hij is de Alfa en de Omega, die was, die is en die komt, de Almachtige.

Aan Hem mogen wij ons toevertrouwen.

Als we dat doen, dan wonen we in dat huis van daarnet, midden in dat leven van ons waarop ons van alles kan en is overkomen: met een dak boven ons hoofd, met steun in onze rug, met grond onder onze voeten en met een open blik naar Gods toekomst.

Het is het huis van Gods liefde, waarin plaats is voor alle mensen, vandaag en alle dagen.

Amen

Ds. R. Vissinga